

Odporúčania Asociácie priemyselných zväzov a dopravy k textu návrhu stavebného zákona predloženého po rozporových konaniach

A. Odporúčania na úpravu v prebiehajúcim legislatívnom procese

1. Žiadame vyňať mostné váhy a zariadenia vyňať z rozsahu zákona, alternatívne ich zaradiť medzi drobné stavby s ohláškou.

Predmetom pripomienky sú montáže váh na cestách a koľajach. Váhy sa do cesty alebo do koľajníc montujú aj hĺbeným, so základom sú spojené pevne (betónovým základom) alebo prefabrikátmi. Takáto váha nepresahuje 60 m² ale presahuje 50 m². Z tohto dôvodu rozumieme, že váhy budú spadať pod režim stavebného povolenia. Napríklad v Českej republike sa na mostné váhy nevzťahuje podmienka ohlasovania ani stavebného povolenia pre ich hospodársky význam.

Získavanie stavebných povolení vzhľadom na funkciu a formu takejto stavby považujeme za neprimerané. Ideálnym stavom je ich úplné vyňatie spod pôsobnosti zákona alternatívne ich zaradiť medzi drobné stavby, ktoré sa ohlasujú. Prípadne zväžiť, že sa nebude ohláška ani stavebné povolenie vyžadovať pri mostných váhach umiestnených v areáloch spoločností, uzavretých priestranstvách (mimo verejného priestoru) a v ostatných prípadoch bude postačovať ohláška.

Dávame do pozornosti, že mostné váhy majú hospodársky význam pre štát a samosprávy. Ich osadzovaním sa totiž predchádza pohybu preťažených vozidiel po cestných komunikáciách a k ďalším škodám na dopravnej infraštruktúre. Je vo všeobecnom záujme, aby sa procesy ich inštalácii boli čo najjednoduchšie.

Ministerstvo dopravy SR sa s vyňatím mostných váh a ich zariadení už raz odborne stotožnil a to v zákone č. 201/2022 Z. z. o výstavbe.

2. V § 32 Práva a povinnosti zhotoviteľa stavby ods. (1) sa na konci dopĺňa nasledujúca veta: *„Zhotoviteľ stavby nezodpovedá stavebníkovi za uskutočnené stavebné práce vykonané v súlade s chybné spracovaným overeným projektom stavby“.*

3. Žiadame upraviť zjavné rozpory v ustanoveniach návrhu zákona vo vzťahu k § 74 Oprávnenia stavebného inšpektorátu ods. (5). Tam sa totiž uvádza, že:

*„(5) Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania a vykonanie zabezpečovacích stavebných prác sa nedá zabezpečiť inak, stavebný inšpektorát aj bez prerokovania s vlastníkom stavby nariadi podnikateľovi, ktorý má oprávnenie na potrebné stavebné práce, okamžite vykonať zabezpečovacie stavebné práce v nevyhnutnom rozsahu a určí pre ne podmienky a finančné zabezpečenie. **Náklady uskutočnených zabezpečovacích stavebných prác je povinný uhradiť vlastník stavby**“.*

Ale v tom istom §32 je v ods. (9) uvedené, že:

„(9) Ak vlastník stavby alebo jej prevádzkovateľ neodstráni stavbu v lehote určenej stavebným inšpektorátom, uskutoční sa výkon nariadenia prostriedkami výkonu rozhodnutia podľa správneho poriadku. Náhradný výkon nariadenia uskutoční podnikateľ oprávnený na stavebné práce na základe

zmluvy so stavebným inšpektorátom; náklady na odstránenie stavby a odvoz stavebného odpadu poskytne stavebný inšpektorát, ktoré následne vymáha od vlastníka odstránenej stavby“.

Žiadame v oboch prípadoch riešiť problematiku nákladov vyvolaných nariadením stavebného inšpektorátu rovnakým spôsobom, a to tak, že v ods. (5) bude posledná veta znieť:

„Náklady na uskutočnenie zabezpečovacích stavebných prác poskytne stavebný inšpektorát, ktoré následne vymáha od vlastníka stavby“.

4. V § 9 odsek 5 znie. „Vykonávací projekt je detailným rozpracovaním overeného projektu stavby.“

Zákon neuvažuje nad možnosťou spracovania vykonávacieho projektu pokiaľ sa nejedná o vyhradenú stavbu. Väčšina verejných obstarávateľov má záujem o vykonávacie projekty preto, lebo chcú predchádzať možným problémom pri stavbe, zbytočnému navyšovaniu ceny a dodatkom so stavebnou firmou. Nie všetky budovy obstarávané verejnými obstarávateľmi však sú vyhradené stavby. Aktuálne znenie znemožňuje dodávanie vykonávacích projektov na iné než vyhradené stavby čo zbytočne komplikuje procesy verejných obstarávaní ako aj procesy výstavby.

5. Konceptné pripomienky, ktoré odporúčame na zapracovať v budúcich novelizáciách

1. Rozhodovanie o líniových stavbách ponechať výlučne na regionálnych úradoch

V navrhovanom znení § 14 ods. 3 navrhujeme doplniť nové písmeno c) „c) ak ide o líniové stavby a stavby verejnej technickej infraštruktúry.“

Odôvodnenie:

Líniové stavby a stavby verejnej technickej infraštruktúry predstavujú osobitný druh stavieb, častokrát celoštátneho alebo nadregionálneho významu, povoľovanie ktorých kladie vysoké odborné nároky na pracovníkov stavebných úradov. Na rozdiel od jednoduchých stavieb napr. rodinných domov, ide vždy o jedinečné technické riešenie s množstvom interakcií na rôzne oblasti verejnej sféry, ktoré je potrebné zohľadniť v rámci povoľovacích procesov. Garanciu odbornosti a jednotnej rozhodovacej praxe a interpretácie stavebných noriem a predpisov vidíme v kreovaní odborných kapacít na regionálnych úradoch Úradu pre územné plánovanie a výstavbu s územnou pôsobnosťou na úrovni krajov.

2. „Streamlining“ v povoľovacích procesoch – veľké podniky

Žiadame do návrhu zákona zaviesť „Streamlining“ povoľovacích procesov, veľké podniky

Odôvodnenie:

Predložený návrh nereflektuje požadovanú a očakávanú reformu (zefektívnenie) povoľovacích procesov z Plánu obnovy a Repoweru, podľa, ktorých sa uvažovalo s prepojením procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ďalej len „zákon EIA“) a stavebného zákona a zároveň sa uvažovalo s oddelením stavebného konania od integrovaného povolenia podľa zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Veľký investori, ktorých projekty vyžadujú stavebné povolenie a nie sú významnými alebo strategickými investíciami podľa zákona sa v praxi často stretávajú s dlhým a problematickým povoľovaním svojich projektov, ktoré sa vykonáva na viacerých stavebných úradoch a preto navrhujeme zriadenie alebo prenesenie kompetencii na jeden špecializovaný stavebný úrad pre veľké podniky, ktorý by vydával pre jedného stavebníka všetky povolenia napr. Slovenská inšpekcia životného prostredia alebo Úrad pre výstavbu a vyvlastňovanie. Zaradenie medzi veľké podniky by bolo podľa napr. ročného obratu, celkovej sumy majetku alebo daňových odvodov.

3. Digitalizácia procesov

Miera digitalizácie v stavebnom konaní nedosahuje očakávanú úroveň. Rozumieme, že pri aktuálnom stave informačných systémov nie je ministerstvo schopné vytvoriť si záväzok v právnych predpisoch. Prostredie však kladie legitímnu požiadavku na zvyšovanie digitalizácie v stavebných konaniach, ktoré predstavuje hlavný parameter v zrýchľovaní procesov. Očakávame, že ministerstvo zintenzívny vývoj a spustenie informačných systémov ustanoví svojou prioritou.